

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: «Управління формуванням стратегічних конкурентних переваг в експортній діяльності підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.14.02,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Паланджян К. К.

Керівник: д.е.н., проф., Шталь Т.В.

Рецензент: к.е.н., проф. Андросова Т.В.

Харків – 2016 рік

ВСТУП

Актуальність теми. Господарська діяльність підприємств в умовах ринкової економіки перебуває під дією різноманітних чинників, головним з яких є дія конкуренції. Саме зростання чисельності виробників та насичення ринку різноманітними продуктами вимагає від товаровиробників пошуку шляхів забезпечення своєї діяльності від ринкових ризиків, тобто пошуку способів підтримання стабільного попиту на товари, що виготовляються. Однією із провідних дій у даному напрямі є формування та забезпечення підприємству стабільних конкурентних переваг, оскільки від них найбільшою мірою залежатиме зацікавленість споживачів, а, отже, і обсяги збуту продукції підприємства. Тому в сучасних умовах господарювання зосередження уваги підприємств на формуванні конкурентних переваг набуває великої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем формування та досягнення конкурентних переваг підприємства на ринку присвячені роботи як іноземних вчених-економістів – І. Ансофф, М. Портера, Ламбена Ж.-Ж, так і вітчизняних дослідників Р.А. Фатхутдинова, О. Зозульова, П. С. Смоленюка, Л. В. Балабанової та інших.

Проте не вирішеними питаннями залишаються сучасні методи управління процесом формування конкурентних переваг підприємства на міжнародному ринку в умовах інтенсивної конкурентної боротьби. Адже у сучасному світі на перший план виходять інновації, пошук унікальних компетенцій, застосування яких може забезпечити вітчизняним підприємствам переваги над конкурентами.

Метою дипломної роботи є обґрунтування теоретичних засад, розробка методичних і практичних рекомендацій щодо управління процесом формування конкурентних переваг в експортній діяльності підприємства.

Досягнення зазначеної мети обумовлює необхідність вирішення наступних завдань, які й визначають структуру роботи:

- 1) систематизувати теоретичні положення та розкрити сутність поняття «конкурентні переваги підприємства»;
- 2) обґрунтувати розвиток конкурентних переваг як основу забезпечення конкурентного потенціалу підприємства;
- 3) вивчити методичні підходи до управління розвитком конкурентних переваг в експортній діяльності підприємства вивчити базові стратегії формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства;
- 4) провести оцінку основних показників фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Турбогаз»;
- 5) провести діагностику стану конкурентних переваг експортної діяльності ПАТ «Турбогаз»;
- 6) розробити рекомендації щодо підвищення ефективності управління процесом формування конкурентних переваг в експортній діяльності підприємства;
- 7) удосконалити процес формування конкурентних переваг в експортній діяльності підприємства як структуроутворюючої компоненти експортного потенціалу підприємства;
- 8) провести оцінку пропозицій.

Об'єктом дослідження є процес формування та розвитку конкурентних переваг промислового підприємства в умовах посилення міжнародної конкуренції.

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти ефективного управління процесом формування конкурентних переваг експортної діяльності промислового підприємства.

Методи дослідження. Теоретичну і методичну основу роботи становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, що дало змогу визначити процеси та явища у їх взаємозв'язку і розв'язати поставлені наукові та прикладні завдання. Серед загальнонаукових методів пізнання необхідно

виділити абстрактно-теоретичний, історичний, діалектичний, індукції та дедукції, аналізу й синтезу, які використано під час визначення й узагальнення теоретичних і методичних засад формування та розвитку конкурентних переваг в експортній діяльності підприємства. Для здійснення галузевого аналізу й оцінювання реалізації експортного потенціалу на виробничому підприємстві ПАТ «Турбогаз» використано методи статистичних порівнянь, укрупнення результатів, експертні методи вибору показників, кількісні методи фінансового та факторного аналізу. Розроблення практичних рекомендацій та обґрунтування прикладних аспектів використання комплексної системи формування й розвитку експортного потенціалу підприємств здійснювалось за допомогою економіко-математичних методів, методу моделювання розвитку підприємства та інших.

Інформаційну базу дослідження склали фундаментальні положення та результати теоретичних розробок, опубліковані в наукових працях вітчизняних і зарубіжних учених, законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність підприємств, статистичні матеріали за обраною проблематикою, фінансова і господарська документація та дані управлінського обліку виробничого підприємства ПАТ «Турбогаз».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку та уточненні теоретичних положень, розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо управління конкурентними перевагами в експортній діяльності промислового підприємства.

Апробація результатів дипломної роботи. За матеріалами дипломної роботи опубліковано наукову статтю Паланджян К. К. «Сутність та підходи до класифікацій конкурентних переваг підприємства» (Молодіжний вісник, ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, 2016).